

Haudum vniuersi p[ro]p[ri]i aliorum ac ep[iscop]i
deles Religiosi m[on]achos Seculares p[er] d[omi]n[u]m
g[ra]tiam d[omi]nate d[omi]nate ac p[ro]m[issi]onem
p[ro] tota q[ue] Germania g[ra]tiam in p[ro]p[ri]i
libello sub certis et confu[si]s titulis ordi
natis Constitutiones p[ro]m[issi]onales g[ra]tiam
ibi Statuta p[ro]m[issi]onalia vetera et noua
ep[iscop]i d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]i p[ro]m[issi]onales d[omi]n[u]m
Romanorum pontificum venerabilium generalium ac p[ro]m[issi]on
alium d[omi]n[u]m et d[omi]n[u]m p[ro] d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m
in iudicio et extra iudicio p[ro] Constitutionibus p[ro]m[issi]onibus
de cor[por]e in aliquibus additio[n]ibus nouellis approbata
sunt mandataq[ue] immolabiliter obsequari Ea etia[m] statuta
in singulis Ep[iscop]alibus Synodis p[er] p[ro]cessus Synodales
eorum Ep[iscop]i approbant confirmant immutatur p[er] p[ro]m[issi]on
in assem[ble]am contentis et exp[re]ssis p[re]f[er]agabili ab ob[er]at
d[omi]n[u]m obsequari p[ro]p[ri]um d[omi]n[u]m ante ignora[n]tia volu[n]taria
adus sit p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]e sacerdotibus e[st] p[er]iculosa p[ro]p[ri]a
q[uo]d legit[ur] in d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m Ignorancia mater
curator[um] error[um] maxime sacerdotibus d[omi]n[u]m est emenda[n]da
Nulliq[ue] d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m q[ui]q[ue] facit q[uo]d d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]a
Regulis possit obuiare Ideo ut Ignorancia Statutor[um]
h[uius] p[ro]m[issi]onaliu[m] tam nomina p[er] cleru[m] subplantentur
Et in d[omi]n[u]m singuli indulgentiar[um] de p[ro]p[ri]is g[ra]tiam d[omi]n[u]m
p[ro]m[issi]onem p[ro] p[ro]p[ri]is cor[por]atione et om[n]i utilitate p[ro]p[ri]a
in d[omi]n[u]m volu[n]tatem redacta p[ro]p[ri]is d[omi]n[u]m et claret in
p[ro]p[ri]is actis literulis sunt effigiat

Hec sunt Statuta p[ro]m[issi]onalia concilij azoguntinij a d[omi]n[u]m
petro archiepo celebrata sub anno d[omi]n[u]m azoguntinij p[ro]

Nota q[uo]d hic liber Statutor[um] de nouo immutatus
et approbatus est in nouissima maxime Synodo
azoguntina ut patebit inferius in p[ro]p[ri]is
Ideo nulla antiquitas nullaq[ue] abrogatio nulla
abolitio nulla de immutatio allegari habet q[ui]a ea
nec etia[m] no[n] v[er]us in sunt in usu publicandi in Synodis
sunt et inferius de nouo mandat et publicatio et
obsequatio Ideo plus ex hoc libro q[uam] ex decreto se q[uo]d immutabit
et saluabit a g[ra]tiam d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m allegare et
Hec sunt immutata et p[ro]m[issi]onem approbata ac etia[m] ma[n]d
data publicari et sequari debere Am h[uius] mollet
mutare omne id q[uo]d de decreto vel decretalibus obte[n]deret
aut elemetinis

Nota consuetudo seu statutu[m] q[uo]d in sua diocesi legit[ur]
sunt consuetudo pape p[er] totu[m] mundu[m] ut n[on] q[ui] in d[omi]n[u]m
p[ro]m[issi]onem Et sic etia[m] videt[ur] q[uo]d p[ro]p[ri]o modo statutu[m] azoguntinij

252
Incipimus Statuta provincialia dudum
petri archiepi azaguntinensis

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Petrus dei
gratia Sancte magnus Sedis archieps Garci
imperii per Bernardum archicancellarium quibus
prelatis Capitulis conventibus Clero et Plebanis
hinc Christianis Religiosis sine secularibus per
azaguntinam civitatem diocesis et provinciam constituit
Quod in domino et presentium repetite lectionibus notitia
constitutio et observantia inconvulsa. Ad honorem
dei omnipotentis gloriosissime virginis azarie matris
eius Petri et pauli apostolorum. Et ad azartinum
patronum nostri ac Doctorum omnium pro communis ecclesiarum
et cleri civitatis et diocesis atque provincie azaguntinensis
bono statu diversas constitutiones a venerabilibus patribus
felicitissime recordacionis predecessoribus nostris
quorundam vestigijs inheremus editas in diversis cartulis
sen libellis dispersas Ita ut de quibusdam earum
an essent constitutiones provinciales aut constitutionum
hinc omnium vim haberent poterat veniensimiliter
dubitari in unam compilationem sen libellum ad
tollendum in hoc dubio ex officio nostri debito super
fluo referatis Impimus redigendas sub certis
et consuetis titulis ordinando. Quasdam ex his
obscuras declarando. Quasdam etiam per novellas
addiciones novas innovando. Causa etiam utilitatis
et brevitatis parvula de communis iure pro flosculis
functu tunc non vacuis admissendo pro loci et temporis
qualitate. **V**olentes igitur ut omnes
necesse qui nobis sue diocesane lege sue metropo-
litana auctoritate subesse censent. Hoc tantum
libello pro constitutionibus provincialibus in future
utantur. Distinctius Inhibemus ne quis inantea
pro constitutionibus hinc presumat in iudicio vel
extra alios vel cartulis sen quaternis quos fide-
rare decreverimus in hac parte hoc sacro concilio
cui unacum fratribus et plateis nostris alijs presidemus

252
a suis officijs suspendantur

Et quia **E**cclia rectores vicarijs suis aliquando
adeo exigentem portionem qd ex ea nequeunt
sustentare generali concilio subreptis **S**tatuit ut ipsi
vicarijs sufficiens et honesta portio de promeritis
Ecclie assignetur alioquin ipsos rectores suis decimis
ecclesijs spoliandos

Proterea quorundam pastorum malicijs qd singulis
annis vicarios a suis **E**cclis in quibus per
consensu diocesis vel **A**rch^{ie} instituti noverunt
ad quendam turpem questum amovere satagunt obviare
volentes qd decessore vicarijs statutis dimissionibus anectant
ut vicarius talis institutus ab eadem vicaria ad
instans veri pastoris no aliquando amoveatur nisi
pastor actu **P**aterdos existens sua velit **E**ccliam
regere p se ipsum vel aliquam rationabilem
amovitionis cont^{ra} finem vicarii coram diocesis et loci
Arch^{ie} assignare velit et valeat probare

Quia enormis quedam consuetudo in quibusdam
Alemanie partibus cont^{ra} fan^{tas} sanctiones
invaluit ut ponantur in **E**cclis sacerdotes conducti vel
vicarij temporales ne id de cetero fiat **Q**uante legationis
qua funguntur ad hunc modum subhibemus **S**ed cum vicarij
poni debet et potest ppetuo instituat^{ur} de assensu
et auctoritate diocesis vel **A**rch^{ie} loci eiusdem cu^m **E**p^o
vel **A**rch^{ie} talen^{ter} instituat nisi ei tantum de bonis
eccle coram eo fuerit assignatum unde **I**ura **E**p^o et
Arch^{ie} possit p^{ro}solvi et congrua ac sufficiente suste
tatione habere

Ad hoc plerumqz contingit qd iudices delegati seu
subdelegati ad quos simplices **C**ommissiones
sub forma coram diriguntur ultra qd patiantur fines d^{omi}n^{orum}
procedentes **T**erras **C**ivitates **C**opida et villas etc^{as}
subiciunt iudicio **I**nnocentes etia sup hoc brachium
seculare **N**os igitur volentes huiusmodi iniquis processibus
obviare p^{ro}ut scripto declaramus de fratre **A**rch^{ie}
filiis et assensu qd sacerdotes vicarij **A**rch^{ie} et diocesis

¶ In primis alio in reformationibus nostris iudiciorum
Ecclesiasticorum circa subditos litigantes aduocatos
procuratores et alios summo studio sit provisum Et
in ordinatione huius prestatum procuratores nri ita
clientulos sine litigantes minime obsequare curatos
quos cum maximo eorum dispendio et in totius nre
Iurisdictionis contemptum aggrauant Sicq; nonis
morbis nona utiq; conuenit antihidota apparari Cui
itaq; morbo pro ut subinfusa sequit' digne curare
vendum et providendum

¶ Quemadmodum ex grami ad nos infirmatione
peruenit q; procuratores iudiciorum Ecclesiasticorum
in offensam rei et propriam contra reformationis
seriem alio editorum clientulos seu litigantes sepe numero
et excessive gramant ac ab eis in primordio litis
Immoderatas perennas pias pro aduocatis alijs
Iudicialibusq; actis peten' quas tamē sibi ipsis in
busant murendq; in modū et sub diuersis coloribus
et fraudibus exquisitis extorq; nō verent' Sicq; raro
aut nunq; in causis aduocatorum vident' consilij
nisi gramiissima necessitate coacti per qd litigantes
gramibus sumptibus admodū onerant aduocati
eorū salacijs defraudant Et plerūq; ppter non
aduocatorum assistentia cause periclitant' Nos
igitur pernicioso hys anfibus obviare volentes
de nroz fidelū consilio statuimus et ordinamus
ut deinceps procuratores tam in plenarijs q; in di
uinijs causis Reformationes circa eos editas
et consuetas vtenimus q; hactenus factum est
obseruare studeant Si qui vero reperti fuerint
contrariū egisse ultra penas inib; pteritas trans
gressores gram vlcione corporis et reus multare
curabimus

¶ Item Reformationibus iudiciorum p nros pdecessores
alio editis subscriptos articulos adiciendo statuimus
illosq; precefragabiliter obseruari districte precipiendo
mandamus Videlicet q; deinceps in omnibus et
singulis pendentibus causis In quibus gelusum

causa seu causam Universitatis Consistorii bonis nec Unitate
habet presidentem velut nullum reuertit et nequaquam admittat
at non facit penitus de quibus super gramt articulis
et quibus additionalis articulus ad articulos in refo
mationibus postea ibi si volumus esse et ibi Statum
et et coordinamus ponatur et inferatur et quomodo
putes apponit et amittit atque in et ad librum refo
mationum Indicio et ad hunc per volumus Datum
et Actum in Unitate nostra habet in die Sancti
Johannis Baptiste, Anno dno 1544